

Tematické okruhy ke zkoušce z Úvodu do jazykovědy

1. Definice jazyka a jeho základní charakteristiky, klasifikace jazyků (lidské, živočišné, přirozené, umělé). Komunikativní situace (schéma) a funkce jazyka podle R. Jakobsona. (Čermák – 1. kapitola)
2. Znakový charakter jazyka (typy znaků podle C. S. Peirce, sémiotický trojúhelník, F. de Saussure a jeho teorie jazykového znaku, sémiotika x sémiologie). (Čermák – 1. kapitola + Saussure)
3. Systémový charakter jazyka (hierarchická struktura jazyka, langue x parole, vztahy paradigmatické x syntagmatické, dvojí artikulace jazyka). (Čermák – 1. a 4. kapitola + Saussure)
4. Další charakteristiky jazyka (arbitrárnost, produktivita, kulturní přenos, diskrétní charakter, metajazyková funkce...). (Čermák – 1. kapitola a podkap. 3. 23)
5. Jazykové roviny (foneticko-fonologická, morfologická, lexikálně-sémantická, syntaktická, textová + odpovídající jednotky a lingvistické disciplíny). (Čermák – 5. kapitola)
6. Lingvistika a její místo mezi ostatními vědami, vymezení (lingvistika x filologie); metodologie. Vnitřní členění jazykovědy (teoretická x aplikovaná, synchronní x diachronní, obecná, komparativní, deskriptivní, normativní...). (Čermák – 5. kapitola)
7. Interdisciplinární studium jazyka (sociolingvistika, etnolingvistika/antropolingvistika, neurolingvistika, psycholingvistika – předmět a metody studia). (Čermák – 2. kapitola)
8. Vývoj jazyků (ontogeneze, fylogeneze, teorie o vzniku jazyka). (Čermák – 3. kapitola)
9. Klasifikace jazyků (genealogická, typologická, areální, sociolingvistická). Zařazení latiny a románských jazyků dle genealogické klasifikace, všech 10 románských jazyků. (Čermák – 3. kapitola /genealogická klasifikace/ a 6. kapitola /typologická klasifikace/)
10. Ferdinand de Saussure: *Kurs obecné lingvistiky*. (Saussure + viz body 2 a 3)